

Coalitie akkoord 2014-2018

Veranderende samenleving, vernieuwd bestuur

**Coalitieakkoord
2014-2018**

CDA D66 GB

Coalitie akkoord 2014-2018 CDA D66 en GB

Veranderende samenleving, vernieuwd bestuur

1. Inleiding

Dit coalitieakkoord is gesloten door CDA, D66 en GB in Berkelland. Wij doen met dit akkoord recht aan de uitslag van de verkiezingen van maart 2014. We nemen samen verantwoording voor de opgaven waar Berkelland voor staat:

- Behoud leefbaarheid van kernen, rekening houdend met een afname en veranderende samenstelling van de bevolking.
- Een nieuw takenpakket op het gebied van Jeugd, Zorg en Participatiewet.
- Met fors minder geld uit het gemeentefonds.

CDA, D66 en GB kiezen in de nieuwe raadsperiode voor een bestuursstijl die uitgaat van de kracht van alle inwoners, vrijwilligers, professionals en ondernemers in de gemeente. Het accent ligt op wat er wél kan en niet op wat er niet kan. Wij juichen initiatieven toe, geven ruimte en vertrouwen. We doen lokaal, wat lokaal kan.

2. Veranderende samenleving, vernieuwd bestuur

Onze inwoners zijn steeds beter in staat hun eigen boontjes te doppen. Ze zijn zelfstandiger en mondiger, kennis is toegankelijker. Inwoners werken mee aan een leefbare samenleving (bijvoorbeeld burgerinitiatieven, kansenkaarten, onderhoud openbaar groen). Steeds meer is het besef dat de overheid, wij als gemeente, wel kan meehelpen aan het oplossen van problemen in de samenleving, maar daar niet als enige verantwoordelijk en aansprakelijk voor is. Daarnaast heeft de gemeente ook niet altijd de beste oplossing.

Natuurlijk blijven wij als gemeente eindverantwoordelijk voor de veiligheid, voor voorzieningen als het ophalen van afval, de riolering, handhaving en vergunningverlening. Op andere terreinen kan de gemeente meer terug treden. Daar krijgen gemeente en inwoners samen meer voor elkaar. Dat vraagt van de gemeente dat zij een nieuwe rol ontwikkelt. Niet meer de super-regelaar, de bepaler, de zak met geld. Maar meer de partner, op basis van gelijkwaardigheid. Die nieuwe rol ontstaat niet vanzelf. Daarvoor moeten bestuur en medewerkers van de gemeente zoveel mogelijk uit het gemeentehuis komen. En actief deel nemen in de samenleving. Gemeentebestuur, medewerkers en organisaties zorgen er samen met inwoners voor dat ambities en doelen gehaald worden. Daarvoor is vertrouwen nodig. Waar nodig springen we bij: als partner, als verbinder, ondersteuner of als aanjager van vernieuwingen.

De inwoner is leidend

In buurten, (kleine) kernen en op het platteland vormen de inwoners de samenleving die veel dingen zelf kan en vaak nog beter dan de gemeente. Inwoners zijn leidend wat betreft leefbaarheid en zorg voor elkaar. Door zelfsturing en samenredzaamheid¹ bouwen inwoners aan een levende gemeenschap waaraan iedereen naar vermogen een bijdrage levert.

¹ Bij samenredzaamheid denken we aan inwoners die met elkaar en soms met een ondersteunende rol van organisaties en gemeente initiatieven realiseren. Bijvoorbeeld het opzetten van dagvoorzieningen, levensloopbestendig maken van woningen, verbetering leefomgeving, speelvoorzieningen.

Soms is dat niet voldoende en is extra ondersteuning nodig om mensen mee te laten doen in de samenleving. Daar biedt de gemeente, onder andere met de Voormekaar-teams, een helpende hand.

Eigenaarschap

Inwoners die streven naar een leefbare woonomgeving en zich daarvoor daadwerkelijk inzetten, zijn "eigenaar" van hun initiatieven en vragen. Daarbij verdienen zij betrokkenheid, steun en vertrouwen van de gemeente en maatschappelijke organisaties. Dat betekent voor ons, de gemeente, vooral de bereidheid tot "loslaten", kleinschalig beginnen, maatwerk leveren en verbindingen leggen tussen verschillende initiatieven en netwerken.

Demografie

Het aantal inwoners van Berkelland daalt, het aantal ouderen neemt toe en het aantal jongeren neemt af. Daar op een passende manier mee omgaan, begint met erkennen dat bevolkingsdaling een onomkeerbaar proces is. Het gaat erom de gevolgen van krimp aan te pakken, kwaliteit toe te voegen en ongewenste effecten te beperken.

Daarvoor is samenwerking nodig met inwoners, verenigingen, woningcorporaties, onderwijs-, zorg- en welzijnsinstellingen en werkgevers in alle sectoren. Iedereen moet bereid zijn om over de eigen grens heen te kijken.

We maken gebruik van de bijzondere kwaliteiten van Berkelland (en in breder verband van de Achterhoek) bij het oplossen van de effecten van de veranderende bevolkingssamenstelling.

Die bijzondere kwaliteiten zijn in elk geval de nuchterheid en praktische inslag van de Achterhoeker, de grote sociale samenhang in onze gemeente en de prachtige omgeving.

Betrokkenheid van iedereen is belangrijk om zo het leven in Berkelland goed te houden.

Pilots

De veranderslag gaat niet plotseling, van de een op de andere dag. Zowel de gemeente als inwoners moeten wennen aan nieuwe verhoudingen. Daarom doen we door middel van enkele pilots ervaring op. Zoals het werken met kanskaarten, de Voormekaar-teams, het experimenteren met wijk- en buurtbudgetten.

3. Transities

Door de landelijke besluitvorming over de transities in de zorg is er voor de komende jaren een grote overheveling van taken naar de gemeente op de terreinen zorg, welzijn en participatiewet. Groot zorgpunt is of er voldoende middelen voor de uitvoering komen.

Omdat de taken betrekking hebben op meerdere terreinen ontstaan betere mogelijkheden voor integrale aanpak en afgestemde ondersteuning. De gemeente kan werken aan het dichterbij de inwoners organiseren van oplossingen. Zo wordt het eenvoudiger het uitgangspunt één gezin, één ondersteuningsplan en één regisseur van de ondersteuning te realiseren en daarmee efficiënter te werken. Het gaat daarbij altijd om maatwerk.

Bij de uitvoering van de nieuwe taken stellen wij eigen kracht, talent en netwerk van inwoners voorop. Als dit onvoldoende oplevert, is het belangrijk dat (tijdelijke) ondersteuning door vrijwilligers, mantelzorgers en professionals zoveel mogelijk in de eigen omgeving plaats vindt. Zo kunnen inwoners het best worden ondersteund bij het zoveel mogelijk zelfstandig wonen en meedoen in het maatschappelijk leven.

Het werken met herkenbare en kleine (voormekaar) teams in de kernen vervult hierbij een belangrijke functie. Door deze teams ook daadwerkelijk mogelijkheden te geven om initiatieven te steunen kan rekening gehouden worden met de eigenheid van de kernen. Ook kunnen procedures hierbij sterk vereenvoudigd worden zodat het beschikbare geld ook werkelijk voor ondersteuning van inwoners wordt gebruikt.

4. Financiën

Voor de nieuwe taken op het gebied van Jeugd, Zorg en Welzijn en Participatiewet krijgt de gemeente weliswaar extra geld. Maar veel minder dan dat nu voor die taken wordt uitgegeven. Hoeveel minder, dat is op het moment van het schrijven van dit coalitieakkoord nog steeds niet duidelijk.

De komende bestuursperiode verwachten we structureel ongeveer € 6 miljoen tekort te komen. Op basis van de positieve economische vooruitzichten durven wij in te zetten op een bezuiniging van structureel 4,5 miljoen.

Op hoofdlijnen betekent dit:

- een forse bezuiniging op de gemeentelijke organisatie 30 formatieplaatsen die uitstromen (door pensionering) vullen we niet meer in; hun taken worden opgevangen door andere medewerkers (efficiency), vervallen of worden waar nodig uitbesteed, daarnaast moet nieuw talent worden aangeboord;
- een aantal financieel technische maatregelen;
- het uitvoeren van de nieuwe taken voor het geld dat we daarvoor van het Rijk krijgen.
- energiebesparing en het afstoten van gebouwen die we niet nodig hebben voor onze gemeentelijke taken;
- een andere, meer innovatieve manier van beheer en onderhoud van de openbare ruimte.

De sectoren waar de vorige periode fors op bezuinigd is, laten we zoveel mogelijk buiten schot.

5. Tot slot.

Met elkaar anders besturen, regelen, organiseren, leven, wonen en werken is niet gemakkelijk. Dat gaat met vallen en opstaan. Ook de uitvoering van de nieuwe taken zal onzekerheid, en onrust met zich meebrengen. De goede ervaringen uit het verleden maken dat wij er het volste vertrouwen in hebben dat we (bestuur en medewerkers) de klus samen met onze partners, inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers gaan klaren

CDA:

Patricia Hoytink-Roubos

Martin Bouwmeesters

Patriek Piepers

Leo Scharenborg

Gerard Hilhorst

Marian Bolster-ter Woerds

Jaap Jonk

D66:

Han Boer

Jolanda Kuipers-Berfelo

Jacqueline Bussink

Martijn Rooks

Erik Slotboom

GB:

Anjo Bosman

Erika Ordelman

Ursula Drexhage

Joke Pot-Klumper

Rudi van de Esschert

Veranderende samenleving, vernieuwd bestuur

Overzicht per domein

Sociaal Domein

Energieke samenleving: zorg

In een energieke samenleving is de inwoner leidend en levert iedereen naar vermogen inbreng. Dat geldt ook voor inwoners die door allerlei oorzaken kwetsbaar of afhankelijk zijn. Soms echter kunnen zij niet voldoende meedoen in de samenleving. Ondersteuning is dan nodig. De nieuwe taken die de gemeente op dit gebied krijgt, geven daar meer mogelijkheden voor. We kijken naar de verschillende (ondersteunings)behoeften die inwoners tegelijkertijd kunnen hebben. Daarvoor worden de Voormekaar-teams ingezet.

De nieuwe taken zullen uitgevoerd moeten worden met de bijdragen die daarvoor door de Rijksoverheid worden toegekend. We doen dat zorgvuldig. In een aanloopfase van maximaal 2 tot 3 jaar kan daarom de zorgvuldigheid naar inwoners en gebruikers het nodig maken dat de gemeente hier meer geld aan besteedt dan de bijdrage van het rijk.

In deze ontwikkeling past dat er veel aandacht is voor vrijwilligers ten behoeve van leefbaarheid en voor mantelzorgers om dicht bij de inwoner zorg te kunnen leveren of steunpunt te zijn.

In de nieuwe Wmo wordt het recht op een persoonsgebonden budget (PGB) gehandhaafd. Er is dan sprake van een bewuste keuze van de aanvrager omdat deze van mening is dat zorg in natura niet kan voorzien in zijn behoefte. In de uitvoering zullen wij natuurlijk rekening houden met dit recht en daar waar nodig persoonsgebonden budgetten toekennen.

De nieuwe taken op het gebied van Jeugdzorg en Wmo/Awbz over 2 á 3 jaar uitvoeren voor het geld dat we van de rijksoverheid krijgen. Het Rijk bezuinigt daarop fors en boekt de bezuinigingen op korte termijn en in hoog tempo in.

In een aanloopfase van maximaal 2 tot 3 jaar kan daarom de zorgvuldigheid naar inwoners en gebruikers het nodig maken dat de gemeente hier meer geld aan besteedt dan de bijdrage van het rijk. Besparingen op de uitgaven voor onze huidige taken kunnen gebruikt worden om het tekort op de nieuwe taken te dekken.

Sporenplan transities

De gemeenteraad heeft een visie “meedoen naar Vermogen” vastgesteld. Op basis daarvan heeft het college een sporenplan gemaakt. Dit blijft onze leidraad voor de invoering van de nieuwe taken op het gebied van Jeugd, Wmo en Participatiewet.

Uitgangspunten zijn: gebiedsgericht, maatwerk en samenredzaam.

Gebiedsgericht omdat mogelijkheden niet in alle kernen gelijk zijn. We willen daarop aansluiten. Ook de budgetten die we daarvoor ter beschikking stellen, stemmen we daarop af.

Maatwerk omdat de mogelijkheden van inwoners per situatie verschillen. We voeren (keukentafel)gesprekken. Samen met de inwoner wordt bekeken of door versterking van eigen kracht en inzet vanuit de omgeving voldoende kan worden voorzien in de behoefte om mee te kunnen het doen in de samenleving. Als dat onvoldoende lukt, zal professionele steun worden geboden. De voormekaar teams in de kernen spelen in deze processen een cruciale rol.

Samenredzaamheid blijft daarbij een belangrijk uitgangspunt. Inwoners verschillen, in hun mogelijkheden en behoeften. Wij zullen niet alleen naar deze individuele mogelijkheden en verschillen kijken maar nadrukkelijk ook de (on)mogelijkheden van de omgeving van die inwoner daarbij steeds betrekken.

Een gezonde leefstijl door een leven lang actief bewegen

Actief bewegen is gezond en vormend voor jong en oud. Bijna iedere inwoner kan kiezen voor een actieve en gezonde leefstijl, ongeacht leeftijd en levensomstandigheden. Sportverenigingen zijn

plekken waar jong en oud elkaar ontmoeten. De sportclub heeft een functie die verder gaat dan alleen het sporten. Door samen te sporten leer je vaardigheden als samenwerken, vriendschappen onderhouden, gezond bewegen, competitie. Deze vaardigheden komen op veel terreinen in het dagelijks leven van pas.

De sportclubs hebben een maatschappelijke functie voor gezondheid, sociale cohesie en leefbaarheid. Clubs moeten zich blijven ontwikkelen, zich aanpassen aan veranderende omstandigheden en invulling geven aan deze toenemende maatschappelijke functie.

De rol van de gemeente is daar waar nodig te faciliteren en een vliegwielfunctie te vervullen. In het minimabeleid is ruimte voor sportdeelname. Wij kiezen voor handhaving van de bestaande subsidiebudgetten op dit terrein.

Ook handhaven we de bij privatisering van zwembaden gemaakte afspraken over het maatschappelijk pakket.

We continueren de samenwerking tussen sport, onderwijs en cultuur.

Binnensportaccommodaties privatiseren we op natuurlijke momenten en in samenspraak met belanghebbenden (gebruikers en kernen).

Een sociale functie in elke (kleine) kern

We vinden het belangrijk dat elke (kleine) kern een vorm van een "sociale functie" heeft. Een plek waar mensen elkaar ontmoeten, waar gemeenschappelijke activiteiten plaatsvinden. Initiatieven voor het creëren of in stand houden van dergelijke functies juichen wij toe. De functie moet aansluiten op de wensen en mogelijkheden van de (kleine) kern, maatwerk is vereist.

De kinderopvang gebeurt zo veel mogelijk in de eigen kern.

Economisch Domein

Hoewel de vooruitzichten licht verbeteren, staat op het gebied van economie nog steeds de ontwikkeling van de werkgelegenheid onder druk. Ons beleid moet gericht zijn op kansen voor nieuwkomers op de arbeidsmarkt en op voldoende banen.

Een goede aansluiting op de arbeidsmarkt is belangrijk, zodat er ook op termijn voldoende arbeidskrachten in Berkelland en op schaal van de Achterhoek beschikbaar zijn voor bedrijfsleven en zorg.

We willen pro-actief meehelpen om te zorgen voor een positieve ommekeer in de arbeidsmarktontwikkelingen. We richten ons daarbij op lokale initiatieven, nauwe samenwerking met onderwijs en bedrijfsleven en kijken over onze grenzen heen.

Meedoen in de samenleving is van groot belang en we willen inzetten op het scheppen van mogelijkheden voor iedereen op zinvol werk.

Daarnaast heeft Berkelland een grote aantrekkingskracht die we vooral op toeristisch vlak willen benutten.

Aandacht voor kwetsbare groepen: meedoen in samenleving betaald en onbetaald, zoveel mogelijk in eigen sociale omgeving

De Sociale Dienst Oost Achterhoek (SDOA) is het loket voor werk en opleiding. Het begeleiden en uitstromen naar werk of opleiding staat voorop, waarbij er pro-actief gewerkt wordt met bijvoorbeeld marktwerkingsteams.

We blijven actief in zowel de samenwerking met SDOA en bedrijfsleven als met eigen lokale proefprojecten en in de directe, lokale, werkgeversaanpak.

In een energieke samenleving is de inwoner leidend en levert iedereen naar vermogen inbreng. Tegelijkertijd zijn er steeds weer inwoners die door allerlei oorzaken kwetsbaar zijn en zodanig afhankelijk dat zij niet voldoende mee kunnen doen in de samenleving.

Kwetsbare groepen waar de gemeente op inkomen ondersteunt zijn:

- inwoners die niet in een reguliere baan aan het werk kunnen en aangewezen zijn op een regeling als Wsw, Wajong, loaw, loaz;
- inwoners met uitsluitend bijstand die incidenteel extra ondersteuning nodig hebben.

De gemeente rekent het tot haar taak dat deze kwetsbare inwoners zichtbaar worden en worden ondersteund bij de ontwikkeling van hun deelname in de samenleving. Maatwerk in zoveel mogelijk de eigen leefomgeving is daarbij het uitgangspunt.

Meedoen in de samenleving (ook voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt) willen we zo veel mogelijk organiseren in de eigen leefomgeving van de inwoners. Lokaal doen wat lokaal kan!

Ook op het terrein van inkomensondersteuning bij armoede kiezen we voor een actieve rol. We zorgen voor goede voorlichting en voortdurende en brede informatievoorziening zodat we inwoners die ondersteuning nodig hebben ook echt bereiken. In die situaties waarin dat nodig is ondersteunen we zodanig dat perspectief kan ontstaan.

Berkelland vergroot de arbeidsmarkt door ook naar Duitsland en Twente te kijken

De toegang tot de grensoverschrijdende arbeidsmarkt wordt vergroot door samenwerking tussen bedrijfsleven, onderwijs en bevoegde instanties. Ook leerervaringsprojecten en stage- en oriëntatieprojecten aan beide kanten van de grens dragen daaraan bij. Werkzoekende inwoners met kans op een baan in Duitsland kunnen een cursus Duits krijgen. Ook de verbinding met Twente is van groot belang. Goede contacten zijn / moeten worden gelegd zowel vanuit de gemeente als het Platform BV Berkelland met zowel netwerkstad Twente, MBO, HBO en UT als netwerkorganisaties. Dit vergroot de samenwerking en het wederzijdse leereffect.

Leven lang leren

Nog nooit ontwikkelde de maatschappij zich in zo'n hoog tempo als we nu meemaken. Ook vervagen grenzen en wordt de samenleving voortdurend internationaler. Dat maakt het noodzakelijk voortdurend ook onze (vak)kennis op allerlei terreinen te ontwikkelen. Goed onderwijs speelt daarop in en stimuleert jonge en ook oudere inwoners hun talenten te ontwikkelen en benutten.

Jonge mensen krijgen volop kans zich te ontplooiën en een baan te vinden op de regionale arbeidsmarkt

Tegen de achtergrond van de daling van het aantal leerlingen van 30% in Berkelland is goede samenwerking tussen alle onderwijsinstellingen en tussen alle onderwijsinstellingen en het bedrijfsleven noodzakelijk. Met onder andere de samenwerking binnen het Platform Onderwijs en Arbeidsmarkt (POA) en de realisatie van het onderwijsplein zetten wij actief in op een betere aansluiting van onderwijs op de arbeidsmarkt. Dit is een belangrijk wapen tegen jeugdwerkloosheid.

De gemeente bevordert de aansluiting van onderwijs op arbeidsmarkt door bijvoorbeeld het stimuleren van stageplekken, het ondersteunen van werk-leertrajecten en het bijeenbrengen van bedrijven en scholen.

Berkelland profiteert van de ligging aan de gemeente- en provinciale grens door actieve grensoverschrijdende samenwerking

De ruimtelijke en economische kwaliteiten van de gemeente Berkelland kunnen worden uitgedragen en versterkt door ze te verbinden met de regionale economische en kennisnetwerken netwerken in de Euregio(inclusief Twente). Voor een goede grensoverschrijdende samenwerkingsrelatie met Duitsland zijn goede contacten met Stadt Vreden en Kreis Borken belangrijk.

Berkelland blijft de meest ondernemende gemeente van de Achterhoek

De gemeente Berkelland kent een gevarieerd economisch profiel. Naast industrie en dienstverlening spelen ook toerisme en agrarische activiteiten een grote rol. Deze spreiding biedt zeer veel ontwikkelingskansen. De samenwerking die de afgelopen jaren heeft plaatsgevonden in Platform BV Berkelland is een groot succes en wordt verder uitgebouwd. Het gaat dan om Onderwijs en Arbeidsmarkt, Businessparken en Parkmanagement, Centrumontwikkelingen, Netwerken en Regio activiteiten en Profilering Berkelland. Aanjagen van innovatie en kennisdeling staat op de agenda. Vraagstukken van ondernemers worden integraal aangevlogen. Naast

ruimtelijke en sociale aspecten worden economische aspecten gelijkwaardig gewogen. We schuiven aan bij de ondernemer aan de keukentafel en lossen samen belemmeringen op.

Energiek en duurzaam ondernemen in de landbouw

Verdere ontwikkeling van boerenbedrijven is nodig voor de economische ontwikkeling. Het gaat dan om innovatieve landbouw met als uitgangspunt duurzaamheid, leefbaarheid en goede inpassing in het landschap. De ontwikkeling van de landbouw gaat gepaard met een grotere behoefte aan kavelruil en herverkaveling, en verbeteren van ontsluiting van agrarische bedrijven. Dit betekent dat er ruimte is voor groei met respect voor de leefomgeving en de geldende regels. Belangen van gebruikers op het gebied van landbouw, recreatie en natuur zijn de basis.

Breedband aanleggen

Breedbandvoorzieningen zijn wenselijk/noodzakelijk voor alle inwoners en bedrijven. Breedband op bedrijventerreinen is een basisvoorwaarde voor goed ondernemen en een aantrekkelijk ondernemersklimaat. Vanuit het Platform BV Berkelland en in samenwerking met de (lokale) ondernemersorganisaties worden de witte vlekken zichtbaar gemaakt om deze op korte termijn te voorzien van breedband.

Voor een vitaal buitengebied is breedband noodzakelijk. Samen met de provincie zorgen we voor een zo snel mogelijke uitrol. Eventuele inzet van revolving fund middelen van de gemeente is een mogelijkheid.

Goede wegverbinding tussen de Laarberg en A1

Een goede en veilige wegverbinding van de Laarberg naar de A1 versterkt de bereikbaarheid en werkgelegenheid in de regio, de ontwikkeling van de Laarberg en zorgt voor een verbetering van het ondernemersklimaat. Streven naar opwaarderen van de route (via de Deventer Kunstweg) tot een 80 km/uur provinciale weg. De verbeterde Deventer Kunstweg levert ook een belangrijke bijdrage aan de verkeersveiligheid doordat vrachtverkeer niet of minder door kernen en buitengebieden zijn route zoekt.

Recreatie en Toerisme

Berkelland heeft grote aantrekkingskracht en er is veel te doen. De gemeente schept voorwaarden om herhaalbezoek en verlenging van verblijfsduur mogelijk te maken. Ondersteunen van nieuwe attracties in nabijheid van bestaande verblijfs- en dagrecreatie is van belang om deze elkaar te laten versterken. Het bestaande project Beleef de Berkel zal worden voortgezet en er is ruimte voor een grootschalige dag attractie met verblijfsrecreatie.

Om goed in te kunnen spelen op de vraag uit de markt zal de regiocoördinator Vrijtijdseconomie intensief contact moeten onderhouden met de lokale toeristische, recreatieve ondernemers en waar mogelijk als verbindende schakel tussen lokaal en regionaal netwerk fungeren.

De nieuwe gemeentelijke taak van onderhoud van fiets- en wandelpaden (na beëindiging Recreatieschap) wordt adequaat uitgevoerd.

Ruimtelijk Domein

Er komt een grote opgave op ons af als het gaat om het opvangen van de gevolgen van de demografische ontwikkelingen en economische veranderingen. Het behoud van vitale en leefbare dorpen in Berkelland is een belangrijke opgave voor de komende tientallen jaren. Een opgave waar we samen met inwoners en betrokken organisaties en partijen aan willen werken. We willen partijen stimuleren zelf eigen oplossingen te vinden. De gemeente beperkt zich steeds meer tot de taken die inwoners zelf of samen niet kunnen regelen.

Het is nog steeds goed wonen in Berkelland en dat willen we samen de inwoners en betrokken partijen zo houden. Daarbij komt steeds meer de nadruk te liggen op het aantrekkelijk houden van bestaande woonbuurten met een meer duurzame woningvoorraad.

Wonen

De ontwikkelingen op de woningmarkt vragen om een regionale en langjarige samenwerking. We maken met zeven gemeenten kernfoto's van de 21 hoofdkernen. Deze lokale aanpak levert samen regionale bouwstenen op voor een nieuwe regionale woonagenda tot 2025.

De bouwopgave voor extra huisvesting neemt langzaam af. De ingezette koers van het verminderen van de te grote plancapaciteit blijven we voortzetten. Daarnaast komt steeds meer nadruk te liggen op het behoud van de kwaliteit van de bestaande woningvoorraad en woonomgeving. Woningcorporaties en eigenaar-bewoners hebben een belangrijke rol bij het aanpassen/renoveren/vernieuwen van de bestaande woningen.

Wonen en zorg wordt een belangrijk thema. Het langer thuis wonen van ouderen wordt door het kabinetsbeleid gestimuleerd. Alleen voor mensen met een zware zorgvraag is in de toekomst nog opname in een instelling mogelijk.

Dit vraagt om een (lokale en regionale) afstemming van aanbod en vraag in wonen en zorg samen met aanbieders en verzekeraars.

Voorzieningen zijn belangrijk bij de woonwensen. Omdat die vooral in de hoofdkernen voorkomen, is daar ook de woningvraag van starters en ouderen het grootst. Maar ook in kleine kernen is er enige ruimte om te bouwen.

Voor starters bieden de bestaande huur- en koopwoningmarkt mogelijkheden. Om de doorstroming van de bestaande koopwoningen te bevorderen is een starterslening mogelijk voor jonge starters.

Deze ontwikkelingen maken dat de gemeente blijft inzetten op bewustwording en het nemen van eigen verantwoordelijkheid van inwoners voor het langer zelfstandig blijven wonen. Het is geen automatisme dat de gemeente woningaanpassingen betaalt.

Sneller wijzigen van bestemmingsplannen

De gemeente is verantwoordelijk voor bestemmingsplannen en de belangenafweging in de ruimtelijke ordening. In de voorwaarden scheppende zin en niet uitvoerend. Deze dienstverlening willen we meer baseren op de wettelijke inspanning in combinatie met het keukentafelgesprek. De voorontwerpfase bestemmingsplanprocedure vervangen we zoveel mogelijk door een informatieronde (keukentafelgesprekken). Zodat we kortere procedures hebben en bestemmingsplannen binnen 6 maanden aanpassen.

We laten meer over aan de verantwoordelijkheid van de burger als het gaat om welstand. In de belangenafweging houden we ook rekening met economische aspecten.

Aantrekkelijke woon- en winkelgebieden

Het is aantrekkelijk wonen in Berkelland. Het behoud van deze aantrekkelijkheid, vitale en leefbare kernen en dorpen blijft een belangrijke opgave de komende tientallen jaren.

Voorals ouderen willen nabij voorzieningen in de kernen wonen.

(Nieuwe) woningbouw is daarom hoofdzakelijk geconcentreerd in de kernen. Kleine en grote wijk- en buurtplannen zoals de Koppel en de Berg dragen bij aan het behoud van een kwalitatief aantrekkelijke woningvoorraad.

Door internetshoppen is er een afnemende behoefte aan fysieke winkels. Doordat er minder leerlingen zijn, komen schoolgebouwen leeg te staan. Daardoor ontstaan lege en onaantrekkelijke plekken in de kernen. Het herontwikkelen van leegstaande plekken in dorpscentra en langs invalswegen draagt bij aan het behoud van aantrekkelijke kernen.

We willen betrokken partijen stimuleren eigen oplossingen te vinden. Zo nodig zoeken we samen met inwoners naar een nieuwe passende bestemming met als doel leegstaande scholen, winkels of kantoren aan te pakken. Met ruimte voor projecten met een innovatieve aanpak.

Herstructurering van buurten wordt op lange termijn een oplossing om het aantal woningen te verminderen en te vervangen door woningen met nieuwe kwaliteit. Deze projecten zijn niet altijd rendabel. Met een herstructureringsreserve kan op deze lange termijnopgave worden ingespeeld.

Vitaal buitengebied

We zetten ons in voor een vitaal buitengebied waar ruimte is voor ondernemers, inwoners en toeristen. Met focus op de ontwikkeling van natuur en landschap, werken, wonen, mantelzorg en toerisme. Bedrijvigheid binnen de bestaande bebouwing in het buitengebied wordt ruimer

toegestaan volgens het 'ja mits' in plaats van het 'nee tenzij' principe. Om leegstand van (bedrijfs)ruimten tot een minimum te beperken gaan we creatief met functieverandering om. Vrijkomende agrarische bebouwing mag onder voorwaarden hergebruikt worden voor niet agrarische activiteiten binnen de bestaande gebouwen. Daar waar belangen tegenstrijdig zijn denkt de gemeente oplossingsgericht mee bij het zoeken naar andere passende alternatieven die acceptabel zijn. Verpaupering van het platteland gaan we tegen door actief in te zetten op sloop in samenwerking met andere overheden.

Natuur en landschap

Ons coulisselandschap is het behouden waard.

Initiatieven voor duurzaam natuurbeheer komen tot stand in samenhang met ruimtelijke ordening, water, milieubeleid, recreatie en landbouw.

Het uitvoeren van energie en klimaat ambities gericht op een duurzame woningvoorraad

We willen een duurzame gemeente zijn met als doel energieneutraal in 2030.

Energiebesparende maatregelen hebben een positieve invloed op de woonlasten en de woonkwaliteit. Door het geven van het goede voorbeeld, het stimuleren van bewustwording, het geven van advies en het verstrekken van duurzaamheidsleningen en gerichte subsidies willen we hieraan bijdragen.

Betrokken bij de buurtinrichting

We willen inwoners en ondernemers meer ruimte geven om hun betrokkenheid voor hun eigen kern, buurt of wijk of centrum of vorm te geven. Bijvoorbeeld bij het onderhouden van openbaar groen, speelpleinen en straatmeubilair.

We gaan kijken op welke plekken het beheer van de openbare ruimte anders kan of soms een tandje minder, zonder dat de inwoner ontevreden wordt. We willen bereiken dat inwoners en ondernemers zich meer betrokken en verantwoordelijk gaan voelen voor hun eigen buurt of wijk of centrum.

Begraven

We bevrozen de begraafstarieven. We zullen nabestaanden en inwoners actiever betrekken bij het onderhoud van de historisch belangrijke graven en delen van de begraafplaatsen.

Ook zullen we inspelen op nieuwe wensen op het gebied van begraven en actiever communiceren over de mogelijkheden van begraven, het bezorgen van as en de tarieven.

Gemeentelijk bezit: houden wat je echt nodig hebt

De gemeente bezit veel wegen, openbaar groen begraafplaatsen, bossen en gebouwen. Eigendommen die niet nodig zijn voor de uitoefening van onze publieke taak stoten we af (vervreemden). Voor de panden De Meijer in Neede en Villa Smits in Eibergen nemen we maximaal twee jaar de tijd om te proberen de maatschappelijke bestemming te behouden (inclusief verkoop).

Verkeer en vervoer

We willen een goed bereikbare, verkeersveilige en aantrekkelijke gemeente zijn met een goed begaanbare infrastructuur. Bij herinrichting van wijken worden deze fietsvriendelijk en kindvriendelijk ingericht. We willen kernen en buitengebieden op maat inrichten als 30 km en 60km/uur zones, met uitzondering van de doorgaande wegen. Veilige schoolroutes hebben onze speciale aandacht.

De auto, bus, trein en fiets blijven populair. Regiotaxi en buurtbus zijn en blijven belangrijk voor het vervoer in deze regio en bereikbaarheid van de (kleine) kernen. Het is immers wenselijk dat kwetsbare burgers en bewoners van buitengebieden voldoende mogelijkheden hebben om zich te verplaatsen en te participeren in de samenleving. Aan de andere kant worden budgetten kleiner en neemt de vraag om efficiëntie toe.

In de loop van de jaren is gebleken dat de Regiotaxi een relatief dure, maar noodzakelijke voorziening voor het garanderen van basismobiliteit is.

Verdergaande samenwerking en bundeling van vervoer is wenselijk om het doelgroepenvervoer en de onderkant van het openbaar vervoer te integreren en het vervoer efficiënter te organiseren.

Goede inpassing N315

De provincie is als wegbeheerder verantwoordelijk voor een goede en passende inrichting van de N315. Het verkeer op de bestaande N315 neemt toe door de aanleg van de nieuwe N18. De provincie dient te zorgen voor een goede en veilige aanpassing van de N315, waarbij de gemeente de rol pakt om te luisteren naar en rekening houdt met de problematiek van de omwonenden en aandacht voor de verkeersveiligheid.

Bestuurlijk Domein

In Berkelland en de Achterhoek vinden mensen elkaar in buurten, (kleine) kernen en het buitengebied. Inwoners weten wat er nodig is en dragen zelf steeds meer bij aan hun eigen woon- en leefomgeving. Dat is nog heel gewoon in de Achterhoek. Daarom is het belangrijk dat bestuur en organisatie van de gemeente daarbij aansluiten.

Rol van de gemeente:

- versterken van kern- en wijkgericht werken;
- (tijdelijk) faciliteren van initiatieven;
- meedenken met en waar nodig faciliteren van visies en uitvoeringsprogramma's / kanskaart trajecten van kernen;
- overleg op gang brengen over 'eigentijdse' rolverdeling tussen inwoners, (dorps) organisaties en gemeente.

Handhaving op het juiste gebruik van voorzieningen, veiligheid en ruimtelijke kwaliteit door begrijpelijke en eenvoudig uit te voeren regels

Ondersteunende voorzieningen voor inwoners die hulp nodig hebben, voor veiligheid en voor ruimtelijke kwaliteit zijn de basis voor een leefbare samenleving in een aantrekkelijke gemeente. Een minimale set wetten en regels maakt het mogelijk dat inwoners weten en begrijpen waarom de regels er zijn. Als iemand zich niet aan de regels houdt wordt eerst gekeken of het voor de overtreder mogelijk is de situatie passend te maken. Het moet niet zo zijn dat regels goede burgerinitiatieven blokkeren. De gemeente is eerst meedenkend en oplossingsgericht. Pas daarna volgt formele handhaving.

Basiszorg bij brandweer, ongevallen en rampen door efficiënte professionele inzet

Voor een effectieve en betrokken uitvoering van de brandweertaken is de rol van de vrijwillige brandweer erg belangrijk. De uitvoering van de VNOG taken zou met name op overhead en hoofdkantoorfuncties in Apeldoorn een financiële bezuinigingstaakstelling moeten behalen.

De bestuurlijke integriteit is gewaarborgd door zo groot mogelijke openheid en openbaarheid

Integriteit is een kernwaarde van en een basisnorm voor het gemeentebestuur.

Het vervullen van nevenfuncties mag geen belemmering vormen voor het werk als bestuurder, volksvertegenwoordiger of ambtenaar. En evenmin mag door schijn van belangenverstrengeling de kans ontstaan van beïnvloeding van de bestuurlijke besluitvorming of publieke opinie.

Raadsleden die de gemeente vertegenwoordigen in stichtingen en besturen doen dit vanuit hun raadslidmaatschap en niet vanuit de politieke partij die zij vertegenwoordigen. Zij dienen zich te houden aan een zo groot mogelijke openheid en openbaarheid.

Berkelland profileert zich in de Achterhoek met haar vernieuwende en resultaatgerichte aanpak

In Berkelland werpt de praktische, vernieuwende en lokale aanpak mét en ín de samenleving zijn vruchten af. Wij profileren ons daarmee in de Achterhoek en leveren een bijdrage aan het realiseren van Achterhoek 2020.

De organisatie: slank, daadkrachtig en flexibel

De organisatie van de gemeente Berkelland is een volwaardige, efficiënte organisatie. Taken doen we zelf als dat moet volgens de wet en als dat een meerwaarde heeft ten opzichte van de uitvoering door anderen. Samenwerking met andere gemeente is mogelijk als dat kwaliteit oplevert, kosten bespaart, minder kwetsbaar is en/of onze inwoners wat oplevert.

Een veranderende samenleving, een andere rol van de overheid stellen andere eisen aan onze medewerkers. Daarin zijn de afgelopen jaren al slagen gemaakt, maar het moet nog beter. We blijven daarom investeren in de ontwikkeling van medewerkers om ze breed inzetbaar te maken en/of te houden.

Door pensionering vloeien er tot en met 2018 veel medewerkers uit (30 formatieplaatsen, gebaseerd op huidige pensioenregeling). Hun werkzaamheden zullen door andere medewerkers worden opgevangen (efficiency), vervallen of worden waar nodig uitbesteed.

Ook is inbreng nodig van nieuw talent, mensen met andere competenties. Dit zoeken wij binnen onze organisatie, maar ook door het aanbieden van stageplaatsen/afstudeeropdrachten en het inzetten van trainees, zzp'ers.

Op ongeveer vijf cruciale plekken (management, veranderopgaven) willen wij instroom van buiten. Het budget hiervoor moet worden vrijgemaakt door extra uitstroom (bovenop de 30 fte), vooral in de top van de organisatie (hogere salarisschalen).

Financiën

Sluitende begroting

We zorgen voor een gezonde en sluitende begroting met uitzicht op een sluitend meerjarenperspectief. Daarvoor is het nodig dat er ongeveer 4,5 miljoen wordt bezuinigd de komende jaren.

Daarbij past dat we de nieuwe taken op het gebied van Jeugdzorg, Wmo/Awbz, en Participatiewet uitvoeren voor het geld dat we van de rijksoverheid krijgen. Het Rijk bezuinigt daarop fors en boekt de bezuinigingen op korte termijn en in hoog tempo in.

In een aanloopfase van maximaal 2 tot 3 jaar kan daarom de zorgvuldigheid naar inwoners en gebruikers het nodig maken dat de gemeente hier meer geld aan besteedt dan de bijdrage van het rijk. Besparingen op de uitgaven voor onze huidige taken (op het gebied van zorg, jeugd en werk- en inkomen) kunnen gebruikt worden om het tekort op de nieuwe taken te dekken.

Naast financieel voordeel ook maatschappelijk rendement meewegen

Daarnaast kijken we bij het investeren van ons geld niet alleen naar het financieel rendement. Als er een maatschappelijk rendement valt te behalen zijn we bereid een lager rendement op onze investeringen te accepteren. Bijvoorbeeld met het realiseren van breedband voor alle inwoners, of het verduurzamen van alle woningen en bedrijven.

Maatschappelijk verantwoord ondernemen vinden wij van belang. Investerings doen we zoveel mogelijk in de vorm van een revolving fund, zodat we de basis van ons bezit niet aantasten.

Woonlasten en leges

Kostendekkendheid van leges en heffingen is uitgangspunt.

De onroerendzaakbelasting stijgt alleen met het inflatiepercentage, tenzij er onvoorziene omstandigheden zijn die tot een andere afweging leiden.

Eventuele meevallers op het gebied van afvalverwijdering en riolering komen ten gunste van onze inwoners.

Portefeuilleverdeling college 2014-2018

Portefeuille: Burgemeester

- Fysieke en Integrale Veiligheid, brandweer en politie, rampenbestrijding en crisisbeheersing (VNOG), Veiligheidshuizen, alcoholmatiging, huiselijk geweld, nazorg ex-gedetineerden, antidiscriminatiemaatregelen
- Handhaving, openbare orde en APV,
- Omgevingsdienst
- Erfgoedcentrum
- Dienstverlening, Communicatie, klachtafhandeling,
- Internationale betrekkingen/Europa.
- Inburgering nieuwkomers, minderhedenbeleid en huisvesting statushouders
- Integriteit
- Personeel, Organisatie en bedrijfsvoering (kwaliteitszorg, deregulering, personeel(sbeleid), huisvesting, informatievoorziening, inkoop en aanbesteding)
- Project herontwikkeling Oldenkotte

Portefeuille: Leo Scharenborg (CDA), 1^e loco-burgemeester,

- Ruimtelijke ordening, buitengebied en kleine kernen, natuur en landschap, plattelandsontwikkeling, agrarische zaken, grondexploitatie
- Transitie Jeugd en Zorg (welzijn, vrijwilligerswerk, jeugdzorg, mantelzorg, WMO), volksgezondheid (GGD)
- Recreatie en Toerisme, evenementenbeleid
- Project ontwikkeling Hambroek
- Project Borculo centrum en omgeving
- Project Beleef de Berkel.

Portefeuille: Patricia Hoytink- Roubos (CDA), 4^e loco-burgemeester

- Ontwikkelprogramma “veranderende samenleving, vernieuwd bestuur”
- Bestuurlijk aanspreekpunt grote kernen/wijkorganisaties
- Ruimtelijke ordening, grote kernen, stads- en dorpsvernieuwing
- Wonen en demografie

Portefeuille: Han Boer (D66) 2^e loco-burgemeester

- Financiën
- Economie, arbeidsmarktbeleid, ontwikkeling Laarberg, bedrijventerreinen en werkgelegenheid, ondernemers- en vestigingsklimaat, markten, bestuurlijk aanspreekpunt voor ondernemers
- Sport, voorzieningen, accommodaties en verenigingen
- Onderwijs en volwasseneneducatie, leerplicht, passend onderwijs, onderwijshuisvesting, leerlingenvervoer, onderwijsplein.
- Transitie Participatiewet, sociale dienst, werkvoorzieningsschap, schulddienstverlening, armoedebeleid, bijzondere bijstand.
- Project Revitalisering centrum Neede
- Project Revitalisering centrum Eibergen
- Project Breedband buitengebied.

Portefeuille: Joke Pot-Klumper (GB) 3^e loco-burgemeester

- Bestuurlijk aanspreekpunt kleine kernen, dorpsorganisaties en buurtschappen (dorpsvisies, convenanten)
- Monumenten en cultuurhistorie
- Gemeentelijke eigendommen en gebouwen, accommodatiebeleid (exclusief sportaccommodaties en scholen, inclusief kulturhuzen/dorpshuizen).
- Cultuur, kunstbeleid, bibliotheek/dorpsböke, algemeen muzikale vorming, culturele instellingen en verenigingen.
- Kinderopvang, peuterspeelzalen, speelvoorzieningen
- Beheer en Onderhoud, openbare infrastructuur, riolering en groen
- Afval, verwijdering en verwerking
- Begraven
- Milieu/energie en duurzaamheid
- Oppervlaktewater, binnen en buiten de kernen
- Verkeer en Vervoer, (basis)mobiliteit, parkeren, N18 en onderliggend wegennet, N315, Deventer Kunstweg.

Financiële samenvatting

Bezuinigingen

Onderwerp	Bedrag in €
Financieel technische maatregelen ²	1.500.000
Personeel	1.700.000
Taakstelling Veiligheidsregio Noord en Oost Gelderland	200.000
Schrappen antidiscriminatievoorziening	15.000
Rekenkamerfunctie slimmer organiseren	15.000
Zwerfdierenopvang	20.000
Schrappen niet gebruikt WMO budget	300.000
Sociale Werkvoorziening	350.000
Binnensportaccommodaties	85.000
Leerlingenvervoer slimmer organiseren	30.000
Innovatie beheer en onderhoud	350.000
Verkoop gebouwen en besparing op energie	100.000
Overige kleine maatregelen	200.000
Totaal	4.865.000

Gehonoreerde wensen met financiële consequenties

Onderwerp	Bedrag in €	
	structureel	incidenteel
Budget voor nieuw ontwikkelprogramma veranderende samenleving/vernieuwd bestuur	50.000	
Vullen herstructureringsfonds (maximaal 7 miljoen) te vullen met rekeningoverschotten conform afspraak met de raad		2 miljoen (uit resultaat 2013)
Egalisatiereserve o.i.d. Welzijn en zorg (overschotten)		PM
Egalisatiereserve o.i.d. Participatiewet (overschotten)		PM
Projectfinanciering stads- en dorpsvernieuwing		1 miljoen
Revitalisering centrum Eibergen (uit reserve)		1,5 miljoen
Projectgeld economische zaken	50.000	
Uitbreiding college met totaal 0,5 fe	50.000	
Vliegwielfunctie sport	20.000	
Totaal	€ 170.000	

² Zoals: niet toevoegen van rente aan reserves (1/3 deel), stelpost onderuitputting omhoog, meer rendement op uitstaand vermogen.